

Speelplaatsenbeleid 2012-2022

Gemeente Bergen

Voorwoord

Bergen streeft naar een aantrekkelijke woonomgeving met voldoende ruimte voor veilig spelen en bewegen in eerste instantie voor de jeugd in onze gemeente. Onze visie op spelen is als volgt:

Alle kinderen in de gemeente Bergen hebben recht op een kindvriendelijke omgeving waarin de jeugd zich optimaal kan ontplooiën en plezier heeft en waarin ruimte is voor ontmoeting.

Ik ben zelf opgegroeid op een boerderij waar voldoende mogelijkheid was om met de buurtkinderen te spelen, ik herinner mij dat we met een grote wip voor zes personen en de schommel vele uren plezier beleefde.

In 2009 hebben wij een uitgebreid onderzoek laten doen naar het aanbod van speelruimte in onze gemeente. De resultaten en aanbevelingen van dat onderzoek zijn verwerkt in dit speelplaatsbeleidsplan.

Om iedereen een plek in de openbare ruimte te bieden is ruimte voor de jeugd om te spelen en bewegen zeer gewenst. Daarbij kijken we naar een divers aanbod voor de verschillende leeftijdsgroepen en een diversiteit in thema's zoals sport (voor actief spel zoals voetballen), natuur (gericht op contact met de natuur) en traditioneel (speeltoestellen zoals een glijbaan).

Met de resultaten van het onderzoek zijn wij vanaf 2009 aan de slag gegaan. Door het opknappen van 17 speelplaatsen, hebben wij een flink deel van onze speelplaatsen een kwaliteitsimpuls gegeven. Ook in de komende jaren zal er nog een aantal speelplaatsen worden opgeknapt en worden er nieuwe speelplaatsen aangelegd.

Hierbij maken we graag gebruik van de kracht van de samenleving en blijven wij, net als in de voorgaande jaren, samenwerken met wijkverenigingen en buurtbewoners.

In dit plan kunt u lezen over onze richtlijnen en beleidsregels om een kwalitatief aanbod aan speelruimte in onze gemeente te realiseren. Ook wordt in het plan in de bijlage aangegeven welke plaatsen wij op welk moment gaan opknappen en/of vernieuwen.

Als inwoners van de gemeente Bergen zijn wij al zeer bevoordeeld doordat wij met 21 km strand en een prachtig duin/bosgebied veel recreatiemogelijkheden hebben. Daarnaast ben ik heel blij met dit speelplaatsenbeleidsplan wat de ambitie uitstraalt dat wij kwaliteit en diversiteit belangrijk vinden.

Janina Luttik-Swart,
Wethouder Welzijn & Zorg

Samenvatting

Spelen is voor de ontwikkeling van kinderen van groot belang. Spelen is leren, zowel op sociaal emotioneel als motorisch en cognitief vlak. In de buitenruimte hebben kinderen mogelijkheden en ruimte om zich te bewegen en valt er veel te ontdekken.

Gemeente Bergen wil een kindvriendelijke gemeente zijn waarin de jeugd zich optimaal kan ontplooien. De gemeente kan daaraan bijdragen door geschikte plekken voor de jeugd te creëren, speelvoorzieningen zijn daar onderdeel van.

Dit speelplaatsenbeleidsplan is opgesteld om in de komende jaren keuzes te kunnen maken over de inrichting van de speelvoorzieningen in de gemeente. In dit plan wordt aangegeven op basis van welke visie en uitgangspunten uitvoering wordt gegeven aan de inrichting van speelplaatsen, welke procedure daarvoor wordt gehanteerd en welke middelen hiermee zijn gemoeid.

Visie Spelen in de gemeente Bergen

Alle kinderen in de gemeente Bergen hebben recht op een kindvriendelijke omgeving waarin de jeugd zich optimaal kan ontplooien en plezier heeft en waarin ruimte is voor ontmoeting.

Het realiseren van speel- en ontmoetingsplekken voor de jeugd is daar een belangrijk onderdeel van.

In 2009 is er door een extern bureau, Bureau Speelplan, onderzoek gedaan naar de bestaande en de wenselijke indeling van de speelruimten voor kinderen en jongeren in de gemeente. Op basis van dat onderzoek zijn aanbevelingen gedaan en is geadviseerd over richtlijnen voor een kwalitatief en kwantitatief aanbod aan speelplaatsen.

Tussen het onderzoek in 2009 en het vaststellen van dit speelplaatsenbeleid is er op basis van de aanbevelingen door Bureau Speelplan gewerkt aan het verbeteren van de speelplaatsen in de gemeente. Een aantal speelplaatsen is opgeknapt, er zijn nieuwe speelplaatsen aangelegd en is controle en onderhoud uitgevoerd.

In de komende jaren zal er verder worden geïnvesteerd in een goed niveau van speelplaatsen in onze gemeente zodat de jeugd kan rekenen op een divers aanbod aan speelruimte en ontmoetingsplekken.

Overzicht richtlijnen & beleidsregels speelplaatsenbeleid gemeente Bergen

- a) In nieuwe woonwijken wordt ruimte gereserveerd voor speelruimte aan de hand van verwachte demografie;
- b) Bij de inrichting van speelruimte wordt een evenwichtige spreiding van leeftijd en aantal kinderen in de wijk in acht genomen;
- c) Speelplaatsen moeten voor jong en oud goed bereikbaar zijn;
- d) Speelruimte moet veilig en toegankelijk zijn;
- e) Speelruimte moet ook voor kinderen met een beperking toegankelijk zijn;
- f) Er moet een divers aanbod van speelruimte zijn zodat jong en oud aanleiding en gelegenheid voor spelen en ontmoeten heeft;
- g) Bij de materiaalkeuze voor de inrichting van een speelplaats wordt ingezet op duurzaamheid;
- h) Bij de aanleg van nieuwe speelplaatsen worden de demografische gegevens voor de komende 10 jaar meegewogen;
- i) Bij *bestaande speelplaatsen* die opnieuw worden ingericht (opwaarderen) buurtbewoners de mogelijkheid krijgen om input te geven voor de inrichting van de speelruimte en het type speeltoestellen;
- j) Voor *nieuwe speelplaatsen* krijgen buurtbewoners de mogelijkheid om input te geven voor zowel de locatie van de speelruimte als voor de inrichting van de speelruimte en het type speeltoestellen.

Inhoud

Voorwoord.....	1
Samenvatting	2
Inhoud.....	4
1. Inleiding.....	5
1.1 Spelen in de gemeente Bergen	5
1.2 Waar gaat het om?	5
1.3 Leeswijzer	6
2. Speelruimte gemeente Bergen	7
2.1 Onderzoek speelruimte gemeente Bergen	7
2.2 Aanbevelingen Bureau Speelplan.....	7
3. Het belang van spelen.....	8
3.1 Waarom speelplaatsenbeleid?.....	9
3.2 Visie op Spelen.....	9
3.3 Huidige stand van zaken.....	8
4. Speelruimte in de gemeente Bergen.....	11
4.1 Richtlijnen voor speelruimte	11
4.2 Aanvullende beleidsregels gemeente Bergen.....	12
5. Organisatie en beheer	14
5.1 Organisatie.....	14
5.2 Beheer	14
6. Financiën	15
Bijlagen.....	16
Bronnen.....	16

1. Inleiding

De gemeente Bergen wil een kindvriendelijke gemeente zijn. Eén van de daarbij behorende speerpunten is het realiseren van voldoende speelvoorzieningen voor de jeugd in de gemeente.

Spelen is voor de ontwikkeling van kinderen van groot belang. Spelen is leren, zowel op sociaal emotioneel als motorisch en cognitief vlak. In de buitenruimte hebben kinderen meer mogelijkheden en ruimte om zich te bewegen en valt er veel te ontdekken. Spelen is belangrijk voor de gezondheid; het bevordert beweging en stimuleert sociale contacten.

1.1 Spelen in de gemeente Bergen

In 2008 is uit een landelijk onderzoek (kinderen in Tel) gebleken dat de gemeente Bergen onder het landelijk gemiddelde scoorde betreffende kindvriendelijke gemeente. Met name de spreiding van speelplaatsen is niet optimaal in de gemeente en daarnaast verdienen de kwaliteit van een aantal speelplaatsen en de verdeling naar de verschillende leeftijdsgroepen de aandacht.

Uit de veiligheidsmonitor van 2009 is gebleken dat 56% van de inwoners de speelplekken voor kinderen onvoldoende vinden. De gemeente Bergen scoorde daarmee onder het gemiddelde binnen Noord-Holland Noord.

Binnen de programmabegroting en het coalitieakkoord is aangegeven dat de gemeente naar een kindvriendelijke woonomgeving streeft waarin de jeugd zich optimaal kan ontplooien. De gemeente wil daar onder meer aan bijdragen door geschikte plekken voor de jeugd te creëren, speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken zijn daar onderdeel van.¹

Dit speelplaatsenbeleidsplan is opgesteld om in de komende jaren keuzes te kunnen maken over de inrichting van de speelvoorzieningen in de gemeente op basis van een heldere visie en uitgangspunten.

Visie op spelen in de gemeente Bergen

Alle kinderen in de gemeente Bergen hebben recht op een kindvriendelijke omgeving waarin de jeugd zich optimaal kan ontplooien en plezier heeft en waarin formele en informele ruimte is voor ontmoeting.

1.2 Waar gaat het om?

Als we spreken over jeugd in het kader van speelruimte in de gemeente doelen we op *alle* jeugdigen die in onze gemeente gebruik maken van de openbare ruimte; van baby tot en met adolescent en zowel jeugdigen zonder als jeugdigen met een beperking.

Een goede speelruimte biedt aan kinderen ruimte voor fantasie, beweging, exploratie, interactie en zelfstandigheid.

¹ In dit document wordt gesproken over speelplaatsen. Voor de jongere jeugd gaat het daarbij vooral om speelvoorzieningen zoals een speelplaats met speeltoestellen of een voetbalveldje, voor de oudere jeugd gaat het meer om een ontmoetingsplek, vaak gecombineerd met een sportveld of zitplek. In dit document duidt de term *speelplaats* op alle vormen van speelruimte en ontmoetingsplekken voor jeugd.

Per leeftijdsgroep verschilt de speelkwaliteit en daarmee de wenselijke inrichting van de speelruimte, hieronder een globaal overzicht naar leeftijdsgroep.

Leeftijd	Speelkwaliteit	Inrichting speelplek
0-4 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • ontdekken en exploreren van ruimtes, materialen en vaardigheden • rollenspel en fantasiespel 	<ul style="list-style-type: none"> • kleine speelelementen (glijbaantje, speelhuisjes, veerelementen en balanceerobjecten) • zand en water, begroeiing en diverse natuurlijke materialen • speeltoestellen in de vorm van vliegtuig, boot, trein of auto • bankje voor de ouders
5-9 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • regelspel en balspel • gevarieerder en wilder bewegingspel • ontdekking en grensverleggende situaties 	<ul style="list-style-type: none"> • toestellen die uitdaging bieden voor de fysieke vaardigheden en uitnodigen tot samenspel • ruimte voor balspel, fietscrossen e.d. • gevarieerd gebied voor avontuur en experiment, met open en besloten ruimtes, diversiteit in ondergrond en landschap, beplanting
10-14 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • sporten en dance • uitdagende spelvormen • ontmoeting 	<ul style="list-style-type: none"> • voetbalveld, skatebaan, basketbalveld • fysiek en avontuurlijk • ontmoetingsplek
15-19 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • sporten in een informele context • vrijetijdsbesteding met een belangrijke sociale functie 	<ul style="list-style-type: none"> • voetbalveld, skatebaan, basketbalveld • Jongeren Ontmoetingspunt • trefpunt in combinatie met trapveld

1.3 Leeswijzer

Dit speelplaatsenbeleidsplan gaat in op de doelstellingen, uitgangspunten en beleidsregels met betrekking tot het speelplaatsenbeleid van de gemeente Bergen.

Als eerste wordt ingegaan op het onderzoek door Bureau Speelplan dat in 2009 is verricht en de uitkomsten daarvan. Vervolgens wordt gekeken naar het belang van spelen, de visie van de gemeente Bergen op spelen en de huidige stand van zaken van speelplaatsen in de gemeente.

Hoofdstuk 4 geeft aan op basis van welke uitgangspunten en beleidsregels speelplaatsen in de gemeente worden vormgegeven. De daarop volgende hoofdstukken gaan in op de organisatie en financiën die met dit plan zijn gemoeid.

2. Speelruimte gemeente Bergen

2.1 Onderzoek speelruimte gemeente Bergen

In 2009 heeft Bureau Speelplan de opdracht gekregen om onderzoek uit te voeren naar de bestaande en de wenselijke indeling van de speelruimten voor kinderen en jongeren in de gemeente. Bij dit onderzoek zijn kinderen, de jongerenraad, ouders en wijkverenigingen betrokken. Er hebben verschillende bijeenkomsten en interviews plaatsgevonden die mede de basis geweest zijn voor het uiteindelijke advies van Bureau Speelplan. Bij het tot stand komen van het advies hebben verschillende factoren een rol gespeeld; de leeftijdsgroepen in een bepaalde wijk, het aantal kinderen in een wijk, de afstand tot de woning, de aanwezigheid van barrières (bijv. drukke straten) en de aanwezige formele en informele speelruimte.

Op basis van het onderzoek heeft Bureau Speelplan een Speelruimteplan opgesteld, genaamd 'Beter spelen in Bergen' (zie bijlage 1). In het Speelruimteplan wordt per dorpskern de bestaande situatie vastgelegd en is er per dorpskern een advies gegeven over de meest ideale indeling van de speelruimte.

In het advies van Bureau Speelplan is er een onderscheid gemaakt tussen de formele speelruimte (de ingerichte speelplaats) en de informele speelruimte (parken, duinen, groenstroken etc.). Bureau Speelplan heeft hierover het onderstaande geconcludeerd:

- Bij de *formele speelruimte* (ingerichte speelplaatsen) is de kwantiteit en de spreiding in vrijwel alle kernen onvoldoende. Vooral in de verschillende wijken in Bergen en Schoorl is een tekort aan speelruimte gebaseerd op het aantal kinderen wonend in deze delen van de gemeente en de afstand die zij moeten afleggen tot een formele speelplek. Verder is naar voren gekomen dat de kwaliteit van de huidige speelruimte verbeterd kan worden, er is te weinig variatie in speelvoorzieningen.
- De *informele speelruimte* (openbaar groen, parken, duinen, etc) staat onder druk, het autogebruik stijgt waardoor de informele speelruimte op straat steeds meer beperkt wordt. In vergelijking met andere gemeenten is er wel veel beschikbare ruimte rondom de woonkernen, maar deze is niet altijd goed (zelfstandig) toegankelijk, met name voor jonge kinderen.

2.2 Aanbevelingen Bureau Speelplan

Het voorstel is om te komen tot een gemeente met voldoende en adequate speelvoorzieningen die uitgaan van:

- voldoende spreiding van speelruimte en speelvoorzieningen over de gemeente;
- variatie in aanbod qua leeftijd en type speelvoorzieningen, waaronder aandacht voor actieve bewegingsruimte;
- de wensen van de kinderen en ouders in de gemeente.

Om meer variatie in de speelvoorzieningen te realiseren is geadviseerd om met thema's te werken, waarbij er per speelvoorziening een ander accent gelegd wordt. De thema's die onderscheiden worden zijn sport (ruimte voor actief spel zoals voetballen, fietsen en skaten), natuur (ruimte gericht op contact met de natuur) en traditioneel (speelmogelijkheden dmv speeltoestellen zoals een glijbaan).

2.3 Huidige stand van zaken

Tussen het onderzoek in 2009 en het vaststellen van dit speelplaatsenbeleid is er op basis van de aanbevelingen door Bureau Speelplan gewerkt aan het verbeteren van de speelplaatsen in de gemeente. Een aantal speelplaatsen zijn opgeknapt en er zijn nieuwe speelplaatsen aangelegd. Uiteraard zijn de speelplaatsen in de tussenliggende periode ook gecontroleerd en onderhouden.

Aan de hand van het advies van Bureau Speelplan is gekeken welke aanpassingen er vast gerealiseerd konden worden om meer te gaan voldoen aan de wensen van de inwoners en de geadviseerde normen.

Een aantal door Bureau Speelplan geadviseerde nieuwe locaties (zogenaamde Zoeklocaties) bleken niet realiseerbaar als speelplaats waardoor deze zijn komen te vervallen. Eind 2011 is er een inventarisatie gemaakt waarmee de huidige stand van de speelplaatsen in de gemeente in kaart is gebracht. Op basis daarvan is er voor de alle kernen een planning gemaakt waarin wordt duidelijk gemaakt wat er de komende jaren moet gebeuren om te komen tot een kwalitatief en kwantitatief aanbod van speelplaatsen in de gemeente.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het opwaarderen, onderhouden, nieuw aanleggen en opheffen van speelplaatsen. Bij opwaarderen gaat het om het opknappen en opnieuw inrichten van de speelplaats. Handhaven is het controleren en onderhouden van speelplaats en speeltoestellen. Aanleggen wil zeggen dat er een nieuwe speelplaats wordt aangelegd. Bij opheffen voldoet de speelplaats niet meer aan de kwaliteits-/veiligheidseisen en/of aan de behoefte van een wijk en wordt er gekozen om de speelplaats opgeheven.

Voor het volledige overzicht van de huidige speelplaatsen in de gemeente en de planning voor het komende jaar zie bijlage 2.

De keuze voor het handhaven, opwaarderen, opheffen of nieuw aan te leggen van speelplaatsen wordt gemaakt op basis van de criteria die in het volgende hoofdstuk worden toegelicht. Spreiding van thema's en doelgroep in leeftijd zijn hierbij van belang. Voor de invulling van de speelplaats wordt er waar mogelijk ook met buurtbewoners gekeken naar de beste invulling daarvan.

3. Het belang van spelen

3.1 *Waarom speelplaatsenbeleid?*

Zoals gezegd streeft gemeente Bergen ernaar een kindvriendelijke omgeving te zijn. Spel is onmisbaar in de ontwikkeling van kinderen. Door te spelen doet de opgroeiende jeugd allerlei ervaringen op die hun ontwikkeling bevordert op cognitief, sociaal emotioneel en motorisch vlak. Spelen gebeurt overal en op verschillende manieren.

De buitenruimte in een gemeente is een belangrijke plek waar kinderen (moeten) kunnen spelen. Hierbij kan het gaan om *informele speelruimte* zoals pleintjes, stoepen, openbaar groen en om *formele speelruimte* waarbij het gaat om speelplekken met speelvoorzieningen zoals schommels, wip of voetbaldoeltjes.

Er is (nog) geen specifieke wet die overheden verplicht om speelplaatsen aan te leggen. Een dergelijke verplichting is echter wel te herleiden uit het VN Verdrag inzake de Rechten van het Kind waarin is vastgelegd dat kinderen recht hebben om te spelen. En ook de Universele verklaring van de rechten van de mens geven onder meer aan dat ieder mens recht heeft op vrije ontplooiing van zijn persoonlijkheid. De overheid dient er in die zin voor te zorgen dat kinderen hun speelbehoefte kunnen realiseren.

3.2. *Visie op Spelen*

Binnen de programmabegroting en het coalitieakkoord is een aantal aspecten opgenomen die zowel indirect als direct een relatie hebben met het creëren van een kindvriendelijk woonomgeving en realiseren van goede speelvoorzieningen. In het coalitieakkoord wordt aangegeven dat in een vergrijzende gemeente aandacht voor jong en oud noodzakelijk is om leefbare wijken in stand te houden. Daarbij wordt aangegeven dat dit vraagt om investeringen in voorzieningen voor de jeugd. Dit speelplaatsenbeleid beoogt voor de komende tien jaar richting te geven aan het realiseren en behouden van een kindvriendelijke woonomgeving met adequate speelplaatsen voor de jeugd in de gemeente.

De visie op spelen in de gemeente Bergen is als volgt:

Alle kinderen in de gemeente Bergen hebben recht op een kindvriendelijke omgeving waarin de jeugd zich optimaal kan ontplooien en plezier heeft en waarin formele en informele ruimte is voor ontmoeting.

Het realiseren van speel- en ontmoetingsplekken voor de jeugd is daar een belangrijk onderdeel van.

3.3 Speelplaatsen & jongerenwerk

Binnen het jongerenwerk is er sinds 2010 een verschuiving ingezet van accommodatie-gebonden jongerenwerk naar meer ambulante werk (programmaonderdeel II).

Speelvoorzieningen zijn voor ambulante jongerenwerkers een goede vindplaats voor jeugd. Bij deze voorzieningen kunnen zij laagdrempelig contact leggen met de jeugd en waar mogelijk en noodzakelijk de jeugd activeren. Sportactiviteiten spelen hierbij een belangrijk middel. Aanleg van uitdagende voorzieningen voor de jeugd in bijvoorbeeld de vorm van een voetbal- of basketbalveld levert hieraan een grote bijdrage.

4. Speelruimte in de gemeente Bergen

4.1 Richtlijnen voor speelruimte²

Op basis van het advies van Bureau Speelplan en de doorontwikkeling van de speelplaatsen in de gemeente is er een aantal richtlijnen opgesteld op basis waarvan keuzes worden gemaakt voor de inrichting en in stand houden van speelruimte in de gemeente:

k) Ruimte reserveren

In navolging van het beleidsadvies van het ministerie van VROM (april 2006) wordt voorgesteld om in nieuwe woonwijken minimaal 3% van het bebouwde gebied formeel als speelruimte te reserveren. Deze 3%-norm is ontwikkeld door de NUSO (de landelijke organisatie voor speeltuinwerk en jeugdrecreatie) en Jantje Beton.

l) Spreiding van speelplekken

Het is van belang dat er een evenwichtige spreiding is van formele en informele speelruimte. Deze spreiding is afhankelijk van de leeftijd en het aantal kinderen dat in de wijk woont. NUSO en Jantje Beton geven de volgende richtlijnen:

0-6 jaar

De actieradius van peuters (2 en 3 jarigen) is minder dan 50 m van de woning (zichtafstand tot de ouders/verzorgers). Met de groeiende vaardigheden en zelfstandigheid neemt deze actieradius langzaam toe. Kleuters (4-6 jarigen) gaan doorgaans al iets verder van huis (50 tot 150 m van de woning). Doordat peuters en kleuters vaak onder begeleiding van ouders/ verzorgers speelplekken bezoeken, is er enige flexibiliteit mogelijk in de genoemde afstanden.

6-12 jaar

De zelfstandigheid neemt verder toe. Ouders en/of verzorgers geven hun kinderen vaker toestemming om zonder begeleiding op grotere afstand van de woning (150 à 300 m) te gaan spelen.

12-18 jaar

Jongeren van deze leeftijd kunnen zich doorgaans zelfstandig door de hele gemeente bewegen. Maar de meeste jongeren blijven toch op bekend terrein en beperken zich tot een afstand van circa 1000 meter van de woning.

18-21 jaar

De actieradius van jongeren tot 21 jaar is onbeperkt. Voor deze groep is geen duidelijke richtlijn te geven voor het aantal en de oppervlakte van de voorzieningen.

Leeftijd	0-6 jaar	6-12 jaar	12-18 jaar	18-21 jaar
Actieradius	<150 m	150 tot 300 m	1000 m	> 1000 m
Gemiddeld één speelplek per	30 kinderen	75 kinderen	100 kinderen	Geen richtlijn
Gewenste oppervlakte per speelplek	100 500 m ²	100 tot 2000 m ²	2000 tot 6000 m ²	Geen richtlijn

² Uit: *Beter spelen in Bergen, Speelruimteplan gemeente Bergen; Bureau Speelplan - 2009 (Zie bijlage 1)*

m) Bereikbaarheid

Voor jonge kinderen is het verkeer vaak een belangrijke barrière. Kinderen moeten nog leren om verkeerssituaties te overzien, snelheid in te schatten en te bepalen wanneer zij veilig kunnen oversteken. Erg drukke wegen vormen ook voor oudere kinderen een barrière.

n) Veiligheid en toegankelijkheid

Natuurlijk moet speelruimte veilig zijn. Hierbij gaat het om zowel sociale als fysieke veiligheid. Sociale veiligheid kan worden verbeterd door speelplekken in het zicht van woningen te lokaliseren en bij de inrichting te letten op doorzicht en overzicht. Ook de betrokkenheid van buurtbewoners bij een speelplek is in dit verband van groot belang.

Bij formele speelplekken wordt de fysieke veiligheid gewaarborgd door regelmatige veiligheidsinspecties en door toestel- en ondergrondkeuze volgens de NEN normen, de NEN-EN 1176 voor toestellen en de NEN-EN 1177 voor ondergronden.

o) Kinderen met een beperking

Ieder kind heeft behoefte aan voldoende speelruimte waar hij/zij ruimte vindt om zijn eigen mogelijkheden te verkennen, te ontspannen en andere kinderen te ontmoeten. Dit geldt evenzeer voor kinderen met beperkingen. Als speelruimte goed is ingericht kunnen kinderen met beperkingen hier ook veilig spelen. De speelplekken moeten dan ook voor deze groep goed toegankelijk zijn.

p) Speelkwaliteit

Met het begrip speelkwaliteit geven wij aan dat de speelruimte voor kinderen aanleiding en gelegenheid biedt tot spel dat voor hun leeftijd en ontwikkelingsniveau waardevol is. Dat stelt dus hoge eisen aan de inrichting van speelplekken. Daarbij gaat het zeker niet alleen om speeltoestellen, maar om de gehele inrichting van een speelplek: het landschap, de ondergrond, de begroeiing en de directe omgeving kunnen allemaal aanleiding zijn tot spel.

q) Duurzaamheid

Bij de materiaalkeuze voor de inrichting van een speelplaats wordt ingezet op duurzaamheid; duurzaamheid in de zin van bruikbaarheid op de langere termijn en duurzaamheid in de zin van materiaalkeuze. Materialen die het milieu zo min mogelijk belasten verdienen de voorkeur.

4.2 Aanvullende beleidsregels gemeente Bergen

a) Aanleg nieuwe speelplaatsen

Bij de keuze om nieuwe speelplaatsen te realiseren en bestaande speelplaatsen op te waarderen worden demografische gegevens voor de komende 10 jaar meegewogen.

b) Nieuwbouwprojecten

In nieuw te bouwen wijken wordt speelruimte meegenomen in de plannen naar de verwachte demografie in de betreffende wijk.

c) Participatie & inspraak

De gemeente Bergen hecht waarde aan de participatie van bewoners bij de inrichting van wijken. Voor speelplaatsen geldt dat er voor *bestaande speelplaatsen* die opnieuw worden ingericht (opwaarderen) buurtbewoners de mogelijkheid krijgen om input te geven voor de inrichting van de speelruimte en het type speeltoestellen. Op te

waarderen/ opnieuw in te richten speelplaatsen moeten daarbij voldoen aan de richtlijnen voor speelruimte in de gemeente Bergen.

Voor *nieuwe speelplaatsen* krijgen buurtbewoners (of in nieuw te bouwen wijken, de toekomstige bewoners) de mogelijkheid om input te geven voor zowel de locatie van de speelruimte als voor de inrichting van de speelruimte en het type speeltoestellen. Of een speelplaats er komt wordt bepaald door de gemeente aan de hand van de richtlijnen voor speelruimte zoals demografische gegevens en spreiding van speeltuinen in de omgeving.

4.3 Ruimtelijke ordening

Plannen voor nieuw aan te leggen speelplaatsen moeten altijd worden getoetst aan de kaders vanuit ruimtelijke ordening van de gemeente. Gekeken wordt of de plannen in het bestemmingsplan passen. Bijvoorbeeld voldoen de speeltoestellen aan de criteria voor bouwwerken in de openbare ruimte of welke vergunningen zijn er eventueel nodig.

4.4 Natuurlijk spelen

In de afgelopen jaren zijn er ook anderen ontwikkelingen geweest op het gebied van speelruimte. Een voorbeeld is de ontwikkeling van natuurlijke speelplaatsen zoals natuurspeelplaats de Saene tegenover de Brede School in de kern Bergen. Op deze plek is specifiek gekozen voor een duurzame, natuurlijke speelplaats. Ervaringen met nieuw type speelplaatsen dienen, samen met de bovenstaande richtlijnen en beleidsregels, te worden meegenomen worden in de keuzes die worden gemaakt voor de inrichting van nieuwe en opwaarderen van bestaande speelplaatsen.

4.5 Schoolpleinen

In de gemeente Bergen zijn de schoolpleinen niet openbaar toegankelijk al mogen de leerlingen van de meeste scholen het plein wel als speelplek gebruiken totdat het lerarenteam naar huis gaat. Daar de schoolpleinen niet onder het beheer van de gemeente vallen zijn niet meegenomen als formele speelplek en heeft het speelplaatsenbeleid geen betrekken op de schoolpleinen.

Indien er sprake is van een wijk waarin er in de openbare ruimte geen ruimte beschikbaar is voor een speelplaats terwijl daaraan wel behoefte ontstaat kan de gemeente een school benaderen om gebruik van een schoolplein als speelplaats te onderzoeken.

5. Organisatie, evaluatie en beheer

5.1 Organisatie

Tussen de afdelingen Wijkgericht Werken, Beheer Openbare Ruimte en Ontwikkeling (jeugd & onderwijs) wordt meerdere malen per jaar overlegd over de invulling van de speelplaatsen en de uitvoering van het speelplaatsenbeleidsplan.

De inrichting van speelplaatsen in de gemeente Bergen is onderdeel van de inrichting van de openbare ruimte in de gemeente. Bij de ontwikkelingen op het gebied van ruimtelijke ordening dient specifieke aandacht te zijn voor speelruimte.

Bij het maken van plannen voor het opwaarderen en aanleggen van speelplaatsen wordt de afdeling ontwikkeling, team vormgeving (ruimtelijke ontwikkeling) zo vroeg mogelijk betrokken. Plannen voor het opwaarderen en aanleggen van speelplaatsen moeten altijd getoetst worden aan de kaders vanuit ruimtelijke ordening van de gemeente.

5.2 Evaluatie

Jaarlijks wordt gekeken of de doelstellingen en planning per jaar zijn behaald en vinden eventuele bijstellingen plaats.

Na vijf jaar wordt het speelplaatsenbeleid volledig geëvalueerd en indien nodig wordt het speelplaatsenbeleid bijgesteld.

5.3 Beheer

Speelplaatsen worden intensief gebruikt. Vaak door de jeugd waarvoor die speelplaats specifiek bedoeld is, soms ook door jeugd waarop die plek niet is gericht. Door het gebruik van speelplaatsen in de openbare ruimte zijn de speelplaatsen onderhevig aan slijtage en kwetsbaar voor vandalisme.

Een mooie speelplaats is een visitekaartje van een wijk, een onverzorgde speelplaats belemmert het gebruik en geeft een ongewenst beeld in de wijk. Speelplaatsen dienen daarnaast te voldoen aan specifieke veiligheidseisen (zoals genoemd in hoofdstuk 4, pagina 11). Beheer en onderhoud van de speelplaatsen in de gemeente worden structureel meegenomen in de onderhoudsinspecties door de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR).

Ook bewoners hebben een rol als het gaat om het behouden van verzorgde en veilige speelplaatsen. Bewoners hebben een signaalfunctie waar het gaat om vuil en onveilige situaties en gebruikers dienen zelf de speelplaatsen schoon en in oorspronkelijke staat achter te laten.

Waar het gaat om speelplaatsen komen er vaak tegengestelde belangen naar voren. Buurtbewoners zien meestal het belang van speelruimte in de buurt en maken daar vaak ook zelf gebruik van. Toch kunnen bewoners ook bang zijn overlast te zullen ervaren wanneer er een speelplaats in de wijk wordt aangelegd.

In geval van overlast kan op basis van meldingen, afhankelijk van de situatie, de wijkagent of het jongerenwerk worden ingeschakeld om contact te leggen met de overlastgevende groep om afspraken te maken over het gebruik van de speelplaats.

6. Financiën

Om de doelstellingen van het speelplaatsenbeleid van de gemeente Bergen te realiseren, zijn voor de uitvoering daarvan financiële middelen voor de langere termijn noodzakelijk.

Voor onderhoud staat jaarlijks een bedrag begroot van € 22.000. Hierbij gaat het om het onderhoud gericht op veiligheid en bruikbaarheid van de bestaande speelplaatsen. In de jaren 2015 tot en met 2018 worden er naar verwachting vier nieuwe speelplaatsen aangelegd waardoor het onderhoudsbudget tussen 2016 en 2019 per jaar met €500,- zal stijgen waarna er standaard een bedrag van € 24.000 per jaar voor onderhoud nodig is. Het onderhoud wordt uitgevoerd door de afdeling Beheer Openbare Ruimte (BOR).

Daarnaast is er nog een bedrag per jaar gereserveerd voor het vervangen van speeltoestellen die niet meer aan de eisen voldoen. Dit bedrag is afhankelijk van moment van plaatsen van het speeltoestel en het aantal jaren dat een toestel gebruikt kan worden. De middelen voor vervanging zijn tevens begroot door de afdeling BOR.

Om te komen tot het gewenste kwaliteitsniveau is voor de komende zes jaar een investering nodig. Tussen 2012 en 2018 zijn er een aantal opwaarderingsacties ingepland en worden er naar verwachting vier nieuwe speelplaatsen aangelegd. Tussen 2012 en 2018 is daarvoor een investering per jaar nodig, gemiddeld een bedrag van € 25.000. Zie bijlage 2 voor een volledig overzicht en bijlage 3 voor een financiële uitwerking.

Tot slot kan er waar mogelijk aangesloten worden op andere projecten zoals Schoorl Klopt, Lamoraal, de ontwikkeling van brede scholen en nieuwbouwprojecten.

Bijlagen

Bijlage 1 Speelruimteplan 'Beter spelen in Bergen' door Bureau Speelplan (2009)

Bijlage 2 Plan van aanpak & overzicht speelplaatsen gemeente Bergen

Bijlage 3 Financieel overzicht

Bijlage 4 Kaarten speelplaatsen per kern (incl. locatiecodes)

Bronnen

1. Speelruimteplan 'Beter spelen in Bergen' door Bureau Speelplan (2009)
2. Website VNG www.vng.nl
3. Speelplan Quickscan door Bureau Speelplan (2009)